

Rahvastikuministri Büroo

LÕIMUMISKAVA 2008-2013

Rahvastikuministri Büroo

Rahvastikuministri Büroo

URVE PALO

minister

MIS ON LÕIMUMINE

Rahvastikuministri Büroo

§ Sõbralik ja turvaline koosolemine, mis põhineb erinevate ühiskonnagruppide vastastikusel aktsepteerimisel ja lugupidamisel

§ Kõigil Eesti elanikel on võrdne huvi, soov ja võimalused panustada riigi arengusse ja osaleda ühiskonnaelus sõltumata rahvusest ning emakeelest

§ Lõimumine on pikaajaline protsess

LÄHTEOLUKORD

Rahvastikuministri Büroo

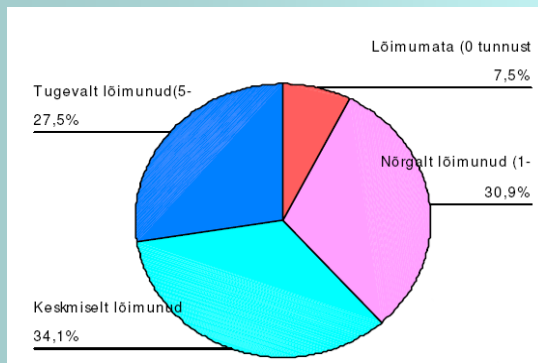
§ Kultuuriliselt mitmekesine ühiskond (121 rahvust, 68,6% eestlasi, 31,4% teisest rahvusest inimesi)

§ 36% eesti emakeelega inimestest on selgelt positiivne ja avatud hoiakuga lõimumise suhtes ning 40% on osaliselt negatiivse või ebakindla hoiakuga teistest rahvustest eestimaalaste tunnustamiseks võrdväärsete ühiskonnaliikmetena ning nende kaasamiseks Eesti ühiskonna ja majanduse arendamiseks, sealhulgas otsustuste tegemisse

LÄHTEOLUKORD

Rahvastikuministri Büroo

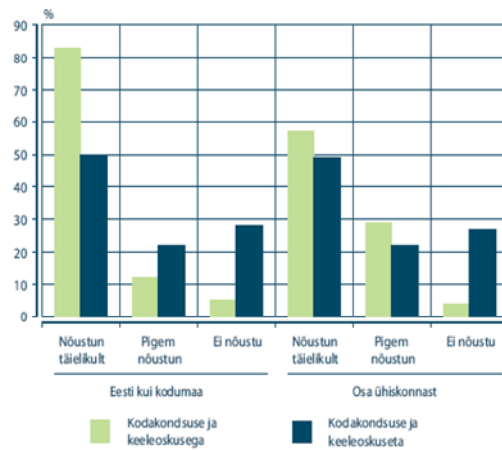
28% eesti keelt emakeelena mittekõnelevast elanikkonnast on tugevalt lõimunud (*Eesti kodakondsuse omamine, eesti keele valdamine, tunnetamine osana Eesti rahvast, sagedane kontakt teisest rahvusest inimestega, eesti või mitme keele kasutamine suhtluses, positiivne suhtumine Eesti arengutesse, Eesti riigi usaldamine*), 34% on keskmiselt ja 31% nõrgalt lõimunud ning 7% on lõimumata

LÄHTEOLUKORD

Rahvastikuministri Büroo

Kodumaatunnetus ning ühiskonda kuulumine

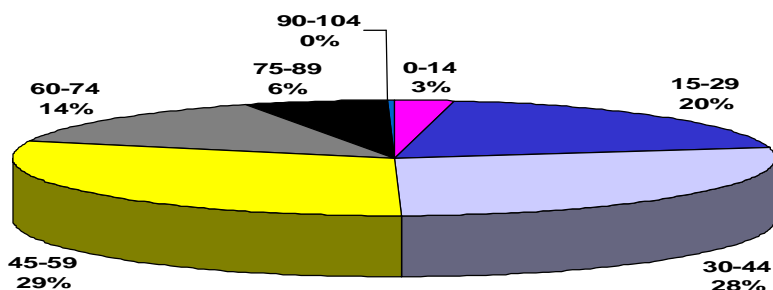

Allikas: Leibkonna ülduuring. Integratsioonimoodul.

LÄHTEOLUKORD

Rahvastikuministri Büroo

- § Määratlemata kodakondsusega isikuid on 115 672 (9%) elanikkonnast
- § Ligi pool eesti keelt emakeelena mittekõnelevast elanikkonnast on Eesti kodanikud

LÄHTEOLUKORD

Rahvastikuministri Büroo

- § 12% eesti ja 1% muu emakeelega rahvastikust kuulub kodanikuühendustesse
- § Erinevad ootused lõimumisele: eestlaste jaoks eesti keele, ajaloo ja ühiskonna õpetus, üleminek eestikeelsele aineõppele; muust rahvusest inimeste jaoks võimaluste võrdsus, muukeelse elanikkonna tõrjutuse vähendamine, kaasatus, naturalisatsioon. Ühine ootus – sotsiaalsete riskide vähendamine
- § Prognoositav uusimmigrantide arvu kasv

LÕIMUMISKAVA

Rahvastikuministri Büroo

§ Raamistik, mis seab lõimumise **eesmärgid** ning sätestab konkreetsed **tegevused** ja **vahendid** nende elluviimiseks

§ Lõimumiskava koosneb strateegiast ja rakendusplaanist

§ Viiakse ellu kolmes valdkonnas: hariduslik ja kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik, õiguslik poliitiline

§ Riikliku programmi “Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007” jätk

§ Lõimumiskava võtab vastu Vabariigi Valitsus

§ Lõimumiskava elluviimine eeldab kõikide ministriumide panust

ALUSPÕHIMÕTTED

Rahvastikuministri Büroo

§ Euroopa põhiväärtused (demokraatia, õigusriik, rahu, üksikisiku enesemääramise õigus, inimõigused, kultuuriline mitmekesisus)

§ Põhiseaduslikud väärtused (eesti keel kui riigikeel ja igaühe õigus säilitada oma rahvuskuuluvus)

§ Võrdsete võimaluste tagamine olenemata rahvusest ja emakeelest

§ Rahvuspõhise eraldatuse vältimine

§ Riigiidentiteedi tugevdamine

KAASAMINE

Rahvastikuministri Büroo

§**Uuringud** (arvamusküsitlus 1500 inimese seas, süvaintervjuud, rühmavestlused – poliitikud, ametnikud, ettevõtjad, õpetajad, üliõpilased, naturaliseerunud Eesti kodanikud, määratlemata kodakondsusega inimesed)

§**Ettepanekute küsimine ligi 1000lt sotsiaalpartnerilt** (sh kohalikud omavalitsused, koolid, ülikoolid, rahvuskultuuriseltsid, noorteühendused, ettevõtlusorganisatsioonid jt)

§**Kolm kaasamisüritust ligi** (Kaks Tallinnas, üks Jõhvis) 300 osalejaga

§**Rahvusvaheline konverents**

§**200 ettepanekut kodanikelt, ametnikelt ja teadlastelt kaasamisveebist www.osale.ee**

LÕIMUMISKAVA KOOSTAMINE

Rahvastikuministri Büroo

§**Ministeeriumide esindajad** (ettepanekute ja materjalide töötajad, lõimumiskava sõnastajad)

§**Ekspertabiga toetav konsortsium** koosseisus Poliitikauuringute Keskus PRAXIS, Tartu Ülikool, Balti Uuringute Instituut, Hill&Knowlton Eesti, Geomeedia

§**Ekspertkomisjon** (Riigikogu erakondade esindajad, tööandjate, töövõtjate, teadusasutuste, vähemuste ühenduste esindajad)

§**Juhtkomitee** (ministeeriumide kantslerid ja asekanterid)

Üle 100 koostaja

EESMÄRGID AASTAKS 2013 (I)

Rahvastikuministri Büroo

§ Kontaktid ja suhtlus erineva emakeelega inimeste vahel on suurenenud (2007: 65% eestlastest ja 39% teistest rahvustest inimestest praktiliselt ei ole omavahelisi kontakte)

§ Erinevused eesti- ja muukeelsete elanike osalemises kodanikuühendustes ja avalikus sfääris on vähenenud (2007: 12% eestlastest ja 1% teistest rahvustest inimestest kuuluvad kodanikuühendustesse)

§ Valdav osa Eesti elanikest usaldab muust rahvusest inimesi (2007: 28% eestlastest 82% teistest rahvustest inimestest arvab, et teistest rahvustest inimeste suurem osalus majanduses ja poliitikas on Eestile kasulik)

§ Erinevused tööhõives ja sissetulekutes eri rahvusest töötajate vahel on vähenenud (2007: juhid ja tippspetsialistid: eestlased 32% ja teised rahvused 19%; oskus- ja lihttöölised: eestlased 24% ja teised rahvused 35%)

EESMÄRGID AASTAKS 2013 (II)

Rahvastikuministri Büroo

§ Eesti keele oskus inimeste hulgas, kelle emakeel ei ole eesti keel, on kõigil tasemetel paranenud (2005: 15-74 aastastest hindab 22% enda keeleoskust heaks, 25% keskmiseks, 29% napiks, 24% puudevaks)

§ Määratlemata kodakondsusega isikute osakaal Eesti elanike hulgas on püsivalt vähenenud (9% Eesti elanikkonnast)

§ Enamik inimestest, kelle emakeel ei ole eesti keel, saab regulaarselt infot eestikeelse meedia kaudu ja usaldab seda (2005: 26% teistest rahvustest inimestest kasutab eestikeelset meediat, 62% Eesti venekeelset meediat)

UUT LÕIMUMISKAVAS

Rahvastikuministri Büroo

§ Sihtgrupipõhine lähenemine

§ Lõimumine kui kahepoolne protsess. Lisaks eesti keele õppele suurem rõhk eri rahvuste kontaktide tihendamisele, ühiskonnaellu kaasamisele, riigidentiteedi tugevdamisele

§ Tegevused sotsiaalse ja majandusliku lõimumise valdkonnas suuremas mahus

§ Kohalike omavalitsuste rolli määratlemine lõimumisprotsessis (2008. aasta jooksul)

§ Kaks korda suurem eelarve võrreldes integratsiooniprogrammiga aastatel 2000-2007

Rahvastikuministri Büroo

EVA-MARIA ASARI

ministri nõunik

HARIDUSLIK JA KULTUURILINE LÕIMUMINE (I)

Rahvastikuministri Büroo

Eesmärk on tagada kõigile Eesti elanikele võrdsed võimalused hariduse omandamisel ühtses haridussüsteemis ning tingimused oma keele ja kultuuri säilitamisel

Aastaks 2010:

- § 80%-l lastest, kelle emakeel ei ole eesti keel, on võimalus osaleda eesti keele õppes lasteaias, eelõppes või muus lasteasutuses (2007: 75%)
- § Muukeelsete põhikooli lõpetajate hulgas on eesti keele lõpueksami keskmine tulemus 68 punkti (2007: 62,7 punkti)
- § 80% keskkooli lõpetajatest saab eesti keele kui teise keele lõpueksamil 60 ja rohkem punkti (2007: 78 %)

HARIDUSLIK JA KULTUURILINE LÕIMUMINE (II)

Rahvastikuministri Büroo

Aastaks 2010 (II):

- § 30% Eesti kutseõppeasutuse lõpetajatest saab keele tasemeeksamil 60 ja enam punkti (2007: 20%)
- § Säilib võrdne osakaal eesti ja veneõppekeelega kutseõppeasutuste õppurite tööle- või edasiõppimaminejate osas (2007: 73% vene ja 71% eesti õppekeelega lõpetajatest läks tööle või edasi õppima)
- § 50% õpetajatest saab oma erialase koolituse käigus teadmisi, kuidas töötada erineva kultuuritaustaga ja erineva emakeelega õpilaste õpetamisele (2007: baastase teadmata)
- § Mitmekultuurilisuse mõõtmise sisseviimine läbiva teemana õppekavadesse
- § Jätkub aktiivselt tegutsevate muukeelsete kultuuriseltside ja muude organisatsioonide riigipoolne toetamine (2007: 153 organisatsiooni)
- § 20 000 noort ja täiskasvanut on osalenud ühistegevuse projektides (aastas ligi 7 000) (2007: 3000 noort ja täiskasvanut osales ühistegevustes)

SOTSIAALNE JA MAJANDUSLIK LÕIMUMINE

Rahvastikuministri Büroo

Eesmärk on tagada kõigile Eesti elanikele majanduslikuks eneseteostuseks ning sotsiaalseks toimetulekuks võrdsed võimalused, sõltumata rahvusest, emakeelest või elukohast

Aastaks 2010:

- § Tööjõuvahetusprogrammides on osalenud 180 inimest, tasuta keelekursustel 2500 inimest ning keele- ja erialakursustel 2000 inimest (2007: *tööjõuvahetuses osales 72 isikut, keele ja erialakursustel osales kokku 1009 isikut*)
- § On töötatud välja ja käivitatud mitmekultuurilisuse ja meeskonnatöö koolitusprogrammid (*uus tegevus*)
- § Täiskasvanud uusimmigrantide kohanemisprogrammides ja tugitegevustes osaleb 120 isikut. Töökohtades on rakendatud tugisüsteemid (*uus tegevus*)

ÕIGUSLIK JA POLIITILINE LÕIMUMINE (I)

Rahvastikuministri Büroo

Eesmärk on kindlustada kõigile Eesti elanikele seadustest tulenevad võrdsed eneseteostusvõimalused ühiskonnaelus ja poliitikas, sõltumata rahvusest või emakeelest

Aastaks 2010 (I):

- § Suurendatakse elanike, sealhulgas ametnike, teadlikkust võrdse kohtlemise tähtsusest ja ebavõrdse kohtlemise ilmingute ärahoidmisest (*olukorra kaardistamine ning avaliku sektori otsustajate koolitamine mitmekultuurilise meeskonna komplekteerimiseks ja juhtimiseks*)
- § Avalike teenuste osutamisel luuakse eri emakeelega inimestele lõimumist toetav keskkond riigi- ja kohalikul tasandil (oskus suhelda eri kultuuritaustaga inimestega, info kättesaadavus) (2007: *40% teistest rahvusest inimestest oli ametnike tööga rahul*)

ÕIGUSLIK JA POLIITILINE LÕIMUMINE (II)

Rahvastikuministri Büroo

Aastaks 2010 (II):

§ Eesti elanikkonna teabevälja ühisosa suureneb, kasvab Eesti Rahvusringhäälingu jälgitavus venekeelse elanikkonna hulgas 75%-ni (2007: 60%)

§ Põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami on edukalt sooritanud 6000 isikut (2000 inimest aastas) (2007: 1800 isikut sooritas eksami edukalt)

§ Jätkeb kodakondsustunnistuse piduliku üleandmise tseremooniade läbiviimine

Rahvastikuministri Büroo

TANEL MÄTLIK

Integratsiooni Sihtasutuse juhataja

RAKENDUSPLAAN 2008-2010

Rahvastikuministri Büroo

§ Integratsiooni Sihtasutuse, Rahvastikuministri Büroo, ministeeriumide ja nende allasutuste ning teiste koostööpartnerite tegevused **aastatel 2008-2010**

§ Tegevuste elluviimiseks planeeritud ja vajatavad riigieelarvelised ja välisvahendid kogusummas **472 410 000 krooni (156 373 000 krooni sellest on välisvahendid)**

§ 2008. aasta tegevused on eelarves kinnitatud, 2009. ja 2010. aasta eelarved on hinnangulised

2008. AASTA TEGEVUSED (I)

Hariduslik ja kultuuriline lõimumine Rahvastikuministri Büroo

§50 eesti ja vene õppekeelega koolide õpetajat läbib koolituse erinevast rahvusest ja erineva kultuuritaustaga õpilaste toetamiseks õppimisel

§30 vene õppekeelega koolide juhti läbib mitmekultuurilise hariduse koolituse

§100 muukeelsete koolide eesti keele õpetajat läbib täiendkoolituse

§400 muukeelsete koolide õpetajat läbib keelekümluse meetoodika koolituse

§8 haridusasutust liitub täiendavalt keelekümlusega (kokku on aasta lõpuks liitunud 62)

§Valmib keelekümlusmeetoodika nõustamissüsteem

§480 kooli- ja lasteaia õpetajat saab keelekümlusmeetoodika alast õpetust

2008. AASTA TEGEVUSED (II)

Hariduslik ja kultuuriline lõimumine Rahvastikuministri Büroo

§200 vene õppekeelega koolide pedagoogi ja juhti alustab eesti keele kursusi

§80 kõrgkoolide õppurit saab täiendavat eesti keele õpet

§150 rahvusvähemuste kultuuriseltsi ja -organisatsiooni saab toetust

§1200 eesti noort ja eesti keelt emakeelena mittekõnelevat noort võtavad osa suvistest koolivälisest keeleõppeprojektidest

§1450 õpilast tutvub Eesti ajaloo ja kultuurilooga läbi ekskursioonide

§ligi 6 000 vene kooli õpilast tutvub presidendi, parlamendi ja valitsuse tööga "Minu riik" projekti raames

§2500 eestlast ja teisest rahvusest inimest osaleb ühistevustes

2008. AASTA TEGEVUSED (III)

Sotsiaalne ja majanduslik lõimumine Rahvastikuministri Büroo

§67 töötajat osaleb tööjõulähetustes

§675 muukeelset töötut läbib kombineeritud eriala- ja eesti keele õppe

§750 muukeelset töötut läbib eesti keele õppe

§129 muukeelset pääste- ja politseiametnikku läbib tasuta keelekursused

Õiguslik ja poliitiline lõimumine

§2200 inimest läbib EV põhiseaduse ning kodakondsuse seaduse tundmise kursused ja 350 inimest osaleb tasuta keelekursustel EV kodakondsuse taotlemiseks

§Jätkatakse õigusaktide tõlkimist vene keelde

§Korraldatakse teavitustegevused parandamaks inimeste teadlikkust kodakondsuse omandamise tingimustest